

HIGIENSKA PRIPOROČILA ZA PREPREČEVANJE ŠIRJENJA OKUŽBE Z VIRUSOM SARS-CoV-2 ZA ORGANIZIRANE OSNOVNOŠOLSKE PREVOZE Z AVTOBUSI IN KOMBIJI

28. 08. 2020

Ta priporočila veljajo izključno za organizirani redni dnevni prevoz šolarjev.

Za ostale vrste javnega prevoza, ki niso namenjene prevozu šolarjev, se glede na vrsto prevoznega sredstva smiselno uporabljajo ostala higienska priporočila za preprečevanje širjenja okužba z virusom SARS-CoV-2 tekom prevoza, na naslednji povezavi <https://www.nijz.si/sl/sproscanje-ukrepov-covid-19>

Izvajalci prevoza naj upoštevajo vse splošne ukrepe za zaščito pred okužbo z novim koronavirusom: Preprečevanje okužbe z virusom SARS-CoV-2: <https://www.nijz.si/sl/preprecevanje-okuzbe-z-virusom-sars-cov-2019>

Javni promet je dejavnost, ki je z vidika možnosti prenosa okužbe novega koronavirusa SARS-CoV-2 ena najbolj tveganih dejavnosti. Opuščanje ukrepov v javnem prometu lahko vodi v hitro in nenadzorovano širjenje okužbe novega koronavirusa SARS-CoV-2.

Omejitev vstopa v vozilo

Šolarji z znaki akutne okužbe dihal (povišana telesna temperatura, kašelj, kihanje, izcedek iz nosu, bolečine v žrelu...) naj ne uporabljajo sredstev javnega prevoza.

Higiena voznškega prostora

V voznikovem delovnem prostoru naj bo nameščeno razkužilo za roke. Voznik naj si pred vstopom v vozilo razkuži roke. Večkrat na dan naj voznik z razkužilom obriše volan, kljuko, gumbe in druge površine, ki se jih dotika z rokami.

Zaščita med voznikom in šolarji

V primeru, kjer fizična pregrada ni zagotovljena, naj bo med voznikom in šolarji zagotovljena medosebna razdalja 1,5 metra, na način, da bodo sedeži oziroma prostor za voznikom ustrezno označen s prepovedjo sedenja oziroma zadrževanja, za voznika pa je potrebna dodatna zaščitna oprema. Potrebno zaščitno opremo in njeno združljivost z delovnim procesom voznika (gibanje vseh šolarjev

ob vstopu mimo voznika) naj presodi pooblaščen zdravnik specialist medicine dela, prometa in športa ali Razširjeni strokovni kolegij za medicino dela, prometa in športa.

Vožnja z masko

Voznik naj ves čas pravilno nosi masko, ki jo menja po potrebi oziroma vsaj na 2 do 3 ure. Maske se med nošenjem ne sme dotikati. Navodila za pravilno namestitvev in odstranitev maske: https://www.nijz.si/sites/www.nijz.si/files/uplo-aded/maske2_lektorirano.pdf.

Smer gibanja šolarjev v vozilu

Priporočamo, da so vstopna in izstopna vrata na vozilu označena in ločena. V vozilih, ki imajo več kot ena vrata priporočamo, naj se vstopa le pri sprednjih vratih in izstopa pri ostalih vratih.

Higiena rok šolarjev

Ob vstopnih/izstopnih vratih avtobusa naj bo nameščeno razkužilo za roke. Šolarji si naj pred vstopom v vozilo razkužijo roke, enako svetujemo tudi ob izstopu.

Uporaba maske za šolarje pri prevozu

Priporočamo, da šolarji ves čas trajanja prevoza uporabljajo masko, ki prekrije nos in usta. V času nošenja maske naj se oseba maske ne dotika, saj bi na tak način lahko prišlo do onesnaženja rok in nevarnosti prenosa okužbe na druge predmete in osebe.

Razdalja med šolarji

Šolarji naj med čakanjem na vstop v vozilo in tudi v vozilu vzdržujejo zadostno medosebno razdaljo. Medosebna razdalja: Glede na podatke iz strokovne literature o povprečnem dosegu virusa, ki se izloča s kihanjem, kašljanjem, glasnim govorjenjem itd., je bila kot varna določena razdalja 1,5 do 2 metra. Večina kužnih kapljic namreč v tem dometu pade na tla in/ali izhlapi. V primeru, da je ta razdalja večja, je tveganje za okužbo manjše. V primeru, da je manjša, se tveganje za okužbo poveča.

Zato

z zdravstvenega vidika priporočamo zagotavljanje medosebne razdalje vsaj 1,5 metra.

Zasedenost sedišč

Zasedenost sedežev šolarjev naj se prilagodi glede na veljavni model šolskega pouka.

V kolikor je v veljavi model B šolskega pouka, velja sledeče: polna zasedenost sedišč šolarjev, brez stojšč.

V kolikor je v veljavi model C šolskega pouka, pa velja naslednje: en prost sedež med šolarji in diagonalni zamik – "cik-cak razporeditev", brez stojšč.

Šolarji naj sedijo po določenem stalnem sedežnem redu. Prednostno naj skupaj sedijo šolarji iz istega razreda ali družinski člani.

Nadzor nad šolarji

Na zbirnem mestu oz. postaji pred vstopom na šolski kombi/avtobus naj bo prisotna oseba

(pedagog,...), ki skrbi za spoštovanje teh priporočil v času čakanja na prevoz in na samem šolskem kombiju/avtobusu pred pričetkom vožnje.

Sledljivost uporabe organiziranega šolskega prevoza

Izvajalci prevozov in naročniki le-teh morajo sestaviti seznam šolarjev z njihovimi kontaktnimi podatki (ime in priimek, telefon in/ali elektronski naslov, na katerega so dosegljivi za obveščanje v primeru okužbe), sedežni red in voditi dnevno evidenco uporabe prevoza in jo hraniti 14 dni.

Higiena vozila

Šolarji naj se čim manj dotikajo katerihkoli površin v avtobusu; Vozilo je treba na koncu vožnje (proge), po izstopu vseh šolarjev, temeljito prezračiti in še pred začetkom naslednje vožnje razkužiti vse površine, s katerimi so bili šolarji lahko v stiku (prijemala in naslonjala za roke in glavo, gumbi za signalizacijo in/ali odpiranje vrat, okna zaradi morebitnega naslanjanja nanje); Tekom vožnje je treba zagotavljati intenzivno prezračevanje vozila z zunanjim zajemom zraka, možnosti prezračevanja s kroženjem notranjega zraka v vozilu naj se ne uporablja. Najmanj enkrat dnevno je treba vozilo v celoti temeljito očistiti, poleg tega pa še razkužiti vse površine, s katerimi so bili šolarji in lahko v stiku (prijemala in naslonjala za roke in glavo šolarjev, gumbi za signalizacijo in/ali odpiranje vrat, okna zaradi morebitnega naslanjanja nanje).

Obveščanje šolarjev o higienskih priporočilih med prevozom

Šolarje je treba seznaniti s pravili načina vožnje v času uporabe teh priporočil. Pravila načina vožnje v času uporabe teh priporočil naj bodo nameščena tudi na vidnem mestu na avtobusnih postajah, v prevoznih sredstvih (v obliki infografike) ali pa naj se, v kolikor so prevozna sredstva tehnično tako opremljena, predvajajo na digitalnem zaslonu.

Navedena navodila so podana s higienskega vidika. Natančnejša navodila za delovno mesto voznika poda pooblaščen specialist medicine dela, ki natančno pozna organizacijski proces in tveganja na posameznih delovnih mestih v najkrajšem možnem času. Spletna stran medicine dela je dostopna na naslednji povezavi: <https://www.anticovid.zmdps.si/>

Najpomembnejša pot prenosa novega koronavirusa je preko izločkov iz dihal in preko onesnaženih rok. Roke, s katerimi smo se dotikali katerih koli predmetov, so onesnažene, lahko tudi z novim koronavirusom. Čim prej si jih umijemo ali razkužimo. Še posebej se z njimi ne dotikamo obraza, ust, nosu in oči, preden jih ne umijemo ali razkužimo. Opozarjamo, da navkljub upoštevanju vseh predlaganih ukrepov možnost okužbe v vozilu ni popolnoma izključena.

Viri:

- WHO Moving around during the Covid-19 outbreak:<http://www.euro.who.int/en/health-topics/health-emergencies/coronavirus-covid-19/novel-coronavirus-2019-ncov-technical-guidance/coronavirus-disease-covid-19-outbreak-technical-guidance-europe/moving-around-during-the-covid-19-outbreak>.
- Hrvatski zavod za javno zdravstvo-HZZJ: Preporuke za rad u djelatnosti prijevoza putnika autobusimatijekom epidemijekoronavirusa(COVID-19)<https://www.hzjz.hr/wp-content/uploads/2020/03/Preporuke-za-rad-u-djelatnosti-prijevoza-putnika-autobusimatijekom-epidemije-koronavirusa-COVID-19.pdf>.
- Novedad medidas transporte publico Covid 19 -Detalle novedades y agenda de TMB | Transports Metropolitans de Barcelona. Dostopano s spletne strani 3.5.2020.<https://www.tmb.cat/es/-/novetat-mesures-transport-public-covid-19>.
- Occupy half the seats and two people standing per m²: the Government's proposal for public transport | Economy | SER chain | AMP. Dostopano s spletne strani 3.5.2020.https://cadenaser.com/ser/2020/04/29/economia/1588176150_390534.html.
- The Government tries to contain the outbreak and limits public transport to 50% of passengers-Society-World.Dostopano s spletne strani 3.5.2020.<https://www.mundiaro.com/articulo/sociedad/gobierno-trata-contener-brote-limita-transporte-publico-50-pasajeros/20200429230830183243.html>.
- Coronavirus: Informationen für Mitglieder über die Auswirkungen auf den ÖPNV und den Eisenbahnverkehr. Dostopano s spletne strani 2.5.2020.<https://www.vdv.de/coronavirus-informationen-ueber-die-auswirkungen-auf-den-oePNV.aspx>.
- Covid-19 : on répond à vos questions !Dostopano s spletne strani 2.5.2020.<https://www.infotec.be/fr-be/minformer/actualit%C3%A9s/d%C3%A9tails.aspx?idnews=12261>.
- COVID-19.Dostopano s spletne strani 2.5.2020.http://www.stib-mivb.be/article.html?l=fr&_guid=002eeb34-334b-3810-aea3-aa16619abec2.
- CoronavirusCOVID-19.Dostopano s spletne strani 2.5.2020.<https://www.info-coronavirus.be/en/>